

รายงานสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ

“การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ของกิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง”

5-7 กุมภาพันธ์ 2550

เกี่ยวกับศูนย์

Asian Center
for
Tourism Planning
and
Poverty Reduction

ศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย เป็นศูนย์ฯ ที่ก่อตั้งจากความร่วมมือระหว่างคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ คณะการจัดการอุตสาหกรรมการเดินทาง มหาวิทยาลัยฮาวาย

ที่อยู่: ศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย
ห้อง 213 ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
คลองหลวง ปทุมธานี 12121 โทร: (66 2) 696-5508-9 โทรสาร: (66 2) 986-8322
www.tu.ac.th/org/socadm/actppr

ตารางการประชุม

5 กุมภาพันธ์ 2550

- 0900 พิธีเปิดโดยคุณไบรอัน โบรฟอร์ด, ผู้อำนวยการ CRC, มหาวิทยาลัยไรต์โอไรแลนด์
- 0915-1015 แนะนำเกี่ยวกับการประชุม
- วัตถุประสงค์และกำหนดการประชุม
 - ผู้เข้าประชุมแนะนำตัว และแสดงความคาดหวังต่อผลการประชุม
- 1030-1200 ผู้เข้าร่วมประชุม แบ่งกลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวในสุขสำราญ
- 1200-1300 รับประทานอาหารกลางวัน
- 1300-1400 กลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์
- 1400-1600 วิทพยากรณ์อุปสรรค ผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง, จุดอ่อน, โอกาสและอุปสรรค (SWOT) ของการท่องเที่ยวของพื้นที่กิ่งอำเภอสุขสำราญ
- 1600-1700 รายงานผลการศึกษาเบื้องต้น เรื่องศักยภาพด้านท่องเที่ยวของตำบลกำพวน โดยศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย

6 กุมภาพันธ์ 2550

- 0900-1000 การบรรยาย “โครงการการท่องเที่ยวบ้านทะเลนอก ที่ดำเนินการโดย NATR” โดยคุณโบดี การ์เรต (ผู้อำนวยการ NATR) และคุณดรุณี ภัคดี (ผู้ประสานงานโครงการ)
- 1000-1100 การบรรยาย “ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง” โดยคุณสวงค์ สุวรรณ, เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7ว., ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ จังหวัดระนอง
- 1100-1200 การนำข้อมูลจาก SWOT เพื่อกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวของสุขสำราญ
- 1200-1300 รับประทานอาหารกลางวัน
- 1300-1400 การนำข้อมูลจาก SWOT เพื่อกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวของสุขสำราญ (ต่อ)
- 1400-1500 การบรรยาย “หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยทีมวิทยากร
- 1500-1700 การกำหนดกิจกรรม/โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ทิศทางและกลยุทธ์ต่าง ๆ

7 กุมภาพันธ์ 2550

- 0900-1200 การยกร่างแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 1200-1300 รับประทานอาหารกลางวัน
- 1300-1400 แนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติ
- 1400-1500 สรุปผลการประชุม
พิธีปิด

สารบัญ

บทนำ	1
วัตถุประสงค์	1
วันและสถานที่จัดการประชุม	1
ผู้เข้าร่วมประชุม	2
รูปแบบและเนื้อหาของการประชุม	2
1. การประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบันของสุขสำราญ	4
2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการท่องเที่ยวในสุขสำราญ	5
3. การเพิ่มความรู้อจากโครงการและหน่วยงานอื่น ๆ	7
4. การกำหนดทิศทาง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของสุขสำราญ	9
5. องค์ความรู้เรื่องแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	11
6. การยกร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสุขสำราญ	11
การจัดตั้งเครือข่ายด้านท่องเที่ยวของสุขสำราญ	12
บทวิเคราะห์และผลสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ	13
ข้อเสนอแนะ	14
1. สำหรับชุมชนกิ่งอำเภอสุขสำราญ	14
2. สำหรับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย	14

บทนำ

กิ่งอำเภอสุขสำราญ จ. ระนอง ก็เหมือนกับอำเภออื่นๆในประเทศไทย คือไม่เคยจัดทำแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและเป็นทางการ โครงการเอไอที-ยูเสด (The Post-Tsunami Sustainable Coastal Livelihoods Program) ซึ่งเป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูพื้นที่ที่ประสบภัยสึนามิในจังหวัดระนองได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการนำการท่องเที่ยวมาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างรายได้ให้กับชุมชนในท้องถิ่น และเสริมสร้างความเข้มแข็งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชนในการทำงานร่วมกัน จึงได้เสนอให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ขึ้น

โครงการเอไอที-ยูเสด ได้มอบหมายให้ศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย (ACTPPR) ซึ่งเป็นศูนย์ที่ตั้งขึ้นจากความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นผู้รับผิดชอบจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสำหรับพื้นที่กิ่งอำเภอสุขสำราญในระหว่างวันที่ 5-7 กุมภาพันธ์ 2550 โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อสร้างการเรียนรู้ และความเข้าใจเรื่อง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในสุขสำราญ ประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว กิจกรรมโครงการของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และหน่วยงาน NGO ที่อยู่ในพื้นที่ รวมถึงระดมความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของสุขสำราญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ทราบข้อมูล ความคิดเห็น ทศนคติเกี่ยวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน รวมถึงช่องทางและโอกาสทางการท่องเที่ยวของสุขสำราญ
2. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องกระบวนการทำแผนท่องเที่ยวชุมชน และเพิ่มความมั่งคั่งในเรื่องหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของสุขสำราญ
3. เพื่อกำหนดทิศทางเบื้องต้นของการท่องเที่ยวสุขสำราญและยกร่างแผนการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้การวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์

วันและสถานที่จัดการประชุม

การประชุมนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 5-7 กุมภาพันธ์ 2550 ที่ศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลกำพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

--

ผู้เข้าร่วมประชุม

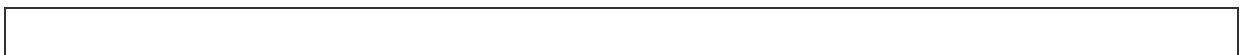
ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

- ท้องถิ่นกิ่งอำเภอสุขสำราญ
- ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬา และนันทนาการจังหวัดระนอง
- องค์การบริหารส่วนตำบลนาคา
- องค์การบริหารส่วนตำบลกำพวน
- อุทยานแห่งชาติแหลมสน
- อาสาสมัครในหมู่บ้าน
- มูลนิธิเพื่อนอันตามันเหนือ (NATR)
- ศูนย์ช่วยชีวิตสัตว์ป่า บ้านทะเลนอก
- มูลนิธิรักษ์ไทย
- สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
- เจ้าหน้าที่สถาบันเอไอทีที่ทำงานอยู่ในพื้นที่

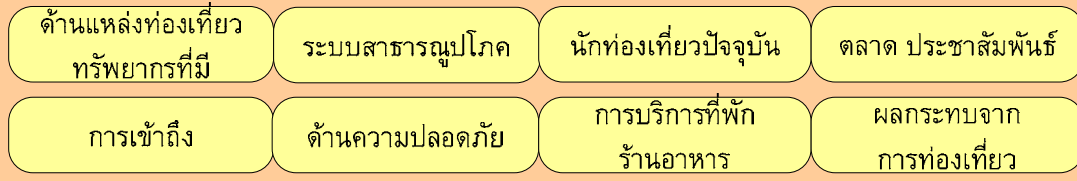
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม วิทยากร และเจ้าหน้าที่ ปรากฏตามภาคผนวกที่ 1

รูปแบบและเนื้อหาของการประชุม

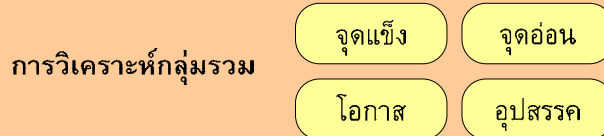
รูปแบบของการประชุมนี้ประกอบด้วยการระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์การทำงานด้านท่องเที่ยวในพื้นที่ การแบ่งกลุ่มวิเคราะห์ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ การให้องค์ความรู้ เรื่องกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนถึงแนวคิดและหลักการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยแบ่งเนื้อหาหลัก ๆ ของการประชุมนี้ออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังปรากฏในแผนภาพ

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบันของสุขสำราญ

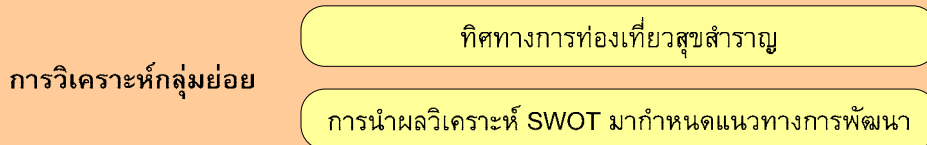
ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ SWOT ของการท่องเที่ยวในสุขสำราญ

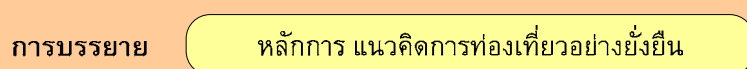
ขั้นตอนที่ 3 การเพิ่มความรู้อจากโครงการและหน่วยงานอื่น ๆ

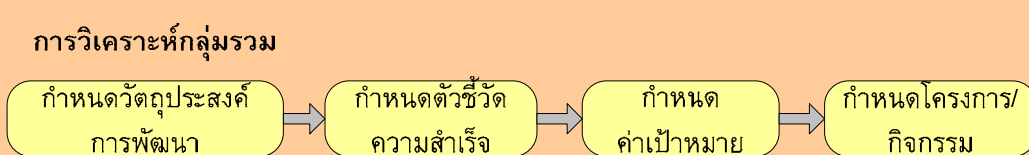
ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดทิศทาง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของสุขสำราญ

ขั้นตอนที่ 5 องค์ความรู้เรื่องการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 6 การยกร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสุขสำราญ

1. การประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบันของสุขสำราญ

ในขั้นตอนแรกนี้มุ่งหวังให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ระดมความคิดเรื่องการท่องเที่ยวปัจจุบันของสุขสำราญในแง่มุมต่าง ๆ โดยที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเสนอความคิด การแลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งประเด็นที่นำมาพิจารณามีดังต่อไปนี้

- แหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ทั้งประเภทธรรมชาติ วัฒนธรรม ตลอดจนจนถึงกิจกรรมการท่องเที่ยว และอื่น ๆ เช่น อาหาร ภาษา ความเป็นเอกลักษณ์ ความโดดเด่นสวยงามของเมือง หรือสถานที่ที่จับจ่ายซื้อของ) มีอะไรและที่ไหนบ้าง
- ระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา การกำจัดขยะ น้ำเสีย การคมนาคม การควบคุมมลภาวะ) ว่ามีปัญหาหรือไม่ อย่างไร
- การเข้าถึง เช่นเส้นทางคมนาคมมีเส้นทางใดบ้าง สะดวกหรือไม่ อย่างไร การบริการขนส่ง มีคุณภาพการบริการเป็นอย่างไร เส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างไร มีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่เพียงพอและชัดเจนหรือไม่
- ผลกระทบเชิงบวกและลบจากการท่องเที่ยวที่ผ่านมา ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ
- ด้านความปลอดภัยต่อการมาเที่ยวในพื้นที่ว่ามีมากน้อยเพียงใด มีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร
- ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในสุขสำราญที่ผ่านมาว่าเป็นใคร มาจากไหน มีระยะเวลาการพำนักกี่วัน ลักษณะการใช้จ่ายเป็นเช่นไร และช่วงฤดูที่นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยว
- การบริการที่พัก ร้านอาหาร ว่ามีที่ไหนบ้าง เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวประเภทใด และมาตรฐานด้านการบริการเป็นอย่างไร
- การประชาสัมพันธ์และการตลาดว่ามีการทำหรือไม่ อย่างไร

สถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบันที่ได้จากการประเมินของผู้เข้าร่วมประชุม โดยสรุปคือ

- แหล่งท่องเที่ยวหลักเป็นแหล่งทางธรรมชาติและกิจกรรมที่สามารถนำเสนอนักท่องเที่ยวได้ นั้นจะมีทั้งกิจกรรมทางบกและทางทะเล เช่นกิจกรรมเดินป่า ล่องเรือ ปลูกป่า แคมป์ปิ้ง การเรียนทำอาหาร นอกจากนี้ยังมีแหล่งทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น สินค้าประจำท้องถิ่น และที่สำคัญคือเป็นแหล่งอาหารทะเลและสินค้าแปรรูปที่มีคุณภาพและราคาย่อมเยา
- นักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นคนไทยในพื้นที่และจากพื้นที่ใกล้เคียง เป็นประเภทมาเดี่ยว มิใช่เป็นลักษณะกลุ่มทัวร์ ช่วงฤดูท่องเที่ยวคือเดือนพย.-กพ.

- นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาสุโขทัยได้ทางบก หรือทางอากาศโดยลงที่จังหวัดภูเก็ต แล้วต่อรถขึ้นมาที่สุโขทัยอีกประมาณ 3 ชม. ทำให้เป็นอุปสรรคแก่นักท่องเที่ยวในการมาเที่ยวในพื้นที่
- การเดินทางโดยรถประจำทางภายในสุโขทัยยังไม่ค่อยสะดวก เนื่องจากไม่มีบริการสามล้อหรือรถประจำทาง และแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งอยู่ไกลกัน จำเป็นต้องมีพาหนะส่วนตัว
- สำหรับที่พักในกิ่งสุโขทัยนั้นมีเพียงบังกะโล 1 แห่งและโฮมสเตย์ที่บ้านทะเลนอกเท่านั้น ดังนั้นจึงไม่มีทางเลือกให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการพักที่สุโขทัยมากนัก ยกเว้นแต่หาที่พักที่อำเภอใกล้เคียง นอกจากนี้ร้านอาหารก็ยังไม่เป็นที่รู้จักและยังไม่ดึงดูดนักท่องเที่ยว
- การทำกิจกรรมท่องเที่ยวเช่น เดินป่าหรือการเดินทางทางเรือเพื่อไปเที่ยวดำน้ำดูปะการัง ยังไม่มีมาตรฐานด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

รายละเอียดการประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบันของสุโขทัย ปรากฏตามภาคผนวกที่ 2

2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการท่องเที่ยวในสุโขทัย

ในขั้นตอนที่ 2 นี้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้นำเอาผลที่ประมวลได้จากสถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบันในขั้นตอนที่ 1 มาใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์ต่อว่าอะไรที่จัดเป็นจุดแข็งและจุดอ่อนของสุโขทัย และพิจารณาปัจจัยภายนอกใดที่ถือเป็นโอกาสในการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว และปัจจัยภายนอกใดที่จัดเป็นอุปสรรคขัดขวางการท่องเที่ยวของสุโขทัย

จุดแข็ง ตัวอย่างเช่น <ul style="list-style-type: none"> ▪ ทรัพยากรด้านท่องเที่ยว ▪ ทรัพยากรบุคคล ▪ ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ▪ การเข้าถึง ความปลอดภัย ▪ การตลาด ประชาสัมพันธ์ ▪ คุณภาพการบริการ 	จุดอ่อน ตัวอย่างเช่น <ul style="list-style-type: none"> ▪ ทรัพยากรด้านท่องเที่ยว ▪ ทรัพยากรบุคคล ▪ ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ▪ การเข้าถึง ความปลอดภัย ▪ การตลาด ประชาสัมพันธ์ ▪ คุณภาพการบริการ
โอกาส ตัวอย่างเช่น <ul style="list-style-type: none"> ▪ นโยบายรัฐที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ▪ นโยบายของเอกชน เช่นการเปิดดำเนินการสายการบิน ▪ กระแสหรือแนวโน้มด้านท่องเที่ยวในปัจจุบัน 	อุปสรรค ตัวอย่างเช่น <ul style="list-style-type: none"> ▪ ราคาน้ำมัน ▪ เศรษฐกิจตกต่ำ ▪ ความปลอดภัยในภาคใต้ ▪ การระงับการให้บริการของสายการบินมายังระนอง

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการท่องเที่ยวสุขสำราญที่ได้จากการประเมินของผู้เข้าร่วมประชุม โดยสรุปคือ

- ตลอดระยะเวลาสิบปีที่ผ่านมาถึงอำเภอยังไม่เคยมีแผนด้านท่องเที่ยวที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงไม่มีทิศทางแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ชัดเจน มีแต่เป็นกิจกรรม โครงการ พัฒนา เช่นปรับปรุงถนน ทำป้าย ทำห้องน้ำ
- กิ่งอำเภอสสุขสำราญซึ่งประกอบไปด้วยสองตำบล คือตำบลกำพวน และตำบลนาคา ปัจจุบันยังไม่ค่อยมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากนัก ที่เห็นชัดเจนเนื่องจากมีป้ายปรากฏอยู่ตามทางคือที่หาดประพาสและหาดทะเลนอก แต่หากพูดถึงในแง่ของความสวยงามของแหล่งแล้วยังไม่มีศักยภาพมากพอที่จะแข่งขันกับหาดอื่นใกล้เคียงเช่นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ นอกจากนี้ยังขาดการดูแลรักษาความสะอาดของสถานที่ และขาดการปรับปรุงฟื้นฟูเพื่อรองรับกิจกรรมท่องเที่ยวภายหลังจากที่โดนสึนามิอีกด้วย
- เนื่องจากสุขสำราญเป็นพื้นที่ทางผ่านลงไปยังภูเก็ต จึงทำให้มีผู้สัญจรผ่านไปมามากซึ่งถือเป็นโอกาสที่ดี แต่สิ่งที่ขาดคือ ยังไม่มีจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวแวะพัก ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร ร้านค้าชุมชน หรือตัวสถานที่ท่องเที่ยวเอง ขาดป้ายบอกทางที่ชัดเจน ขาดแผนที่และสื่อประชาสัมพันธ์

ข้อสังเกตที่พบระหว่างการทำวิเคราะห์ คือ

- ขาดข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้องมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยว ประเภท เนื่องจากไม่เคยมีการจัดเก็บหรือทำฐานข้อมูลมาก่อน
- บางครั้งมีปัญหาในการพิจารณาว่าอะไรที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการท่องเที่ยว เนื่องจากใช้ความรู้สึกตัวเองซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่เป็นหลักจึงไม่รู้สึกรู้ว่ามีอุปสรรค แทนที่จะมองในลักษณะที่เป็นคนนอกหรือเป็นนักท่องเที่ยวคิด
- การมองจุดแข็งโดยเฉพาะด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวนั้น มีการพิจารณาโดยใช้ความรู้สึกตัวเองเป็นหลักในการพิจารณาว่ามีมากหรือน้อย แต่ไม่ได้มีการใช้ข้อมูลมาสนับสนุน เช่นข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยว หรือนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวซ้ำ ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
- ในส่วนของจุดอ่อนที่ถูกมองข้ามไปคือศักยภาพของตัวเองหรือองค์กรในเรื่องความรู้ความเข้าใจในด้านการวางแผน การจัดการการท่องเที่ยว
- เนื่องจากการวิเคราะห์กลุ่มรวม จึงทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมบางท่านไม่ได้แสดงความคิดเห็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่มีความมั่นใจหรือไม่กล้าที่จะพูดต่อหน้าคนหมู่มาก ดังนั้นในการวิเคราะห์นี้จึงมีผู้เสนอความคิดเห็นไม่ครบทุกท่าน

รายละเอียดผลการวิเคราะห์ SWOT ปรากฏตามภาคผนวกที่ 3

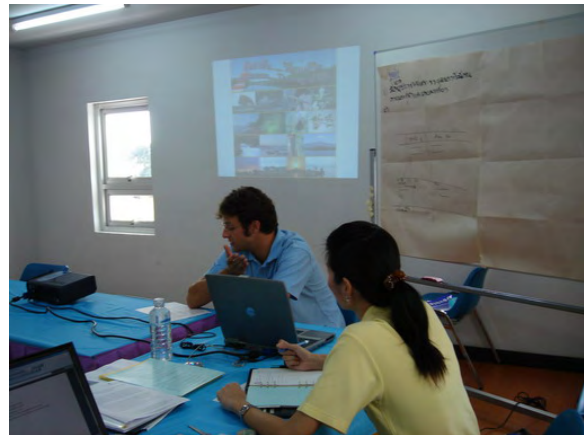
--

3. การเพิ่มความรู้จากโครงการและหน่วยงานอื่น ๆ

ในขั้นตอนนี้มุ่งหวังให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบข้อมูลและประสบการณ์จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการศึกษาหรือโครงการด้านการพัฒนาท่องเที่ยวในพื้นที่ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมาใครทำอะไร ที่ไหน และมีข้อคิดเห็นอะไรหรือบทเรียนอะไรที่สามารถนำมาใช้ในการประกอบการวางแผนการท่องเที่ยวของสุขสำราญ

โครงการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านทะเลนอก ดำเนินการโดยมูลนิธิเพื่อนอันดามันเหนือ (NATR)

North Andaman Tsunami Relief หรือ NATR เป็นองค์กรอิสระที่ให้ความช่วยเหลือหมู่บ้านที่ประสบภัยสึนามิในแถบอันดามันเหนือ จนถึงปัจจุบันนี้ทางมูลนิธิฯ ได้จัดทำโครงการไปกว่า 120 โครงการในหมู่บ้าน 12 หมู่บ้านโดยเน้นความต้องการของชุมชนและด้านการบริการ โดยหนึ่งใน 12 หมู่บ้านนั้นคือ บ้านทะเลนอก ตั้งอยู่ในกิ่งอำเภอสุขสำราญ และโครงการที่ดำเนินการคือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีการดำเนินงานและจัดการโดยชุมชน และมีการนำเสนอการบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว ดังนี้

- การบริการโฮมสเตย์
- กิจกรรมการสอนทำอาหารไทย
- การตกปลาแบบดั้งเดิม
- กิจกรรมล่องเรือ ดำน้ำ
- กิจกรรมแคมป์ปิ้ง
-

ในปี 2549 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาพักและทำกิจกรรมที่บ้านทะเลนอกจำนวน 150 คน และส่วนมากเป็นชาวต่างประเทศ โดยชุมชนที่มีส่วนร่วมได้รับรายได้จากกิจกรรมท่องเที่ยวโดยตรงและหักไว้บางส่วนสำหรับเข้ากองทุนชุมชนของหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระจายผลประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังชาวบ้านคนอื่นซึ่งมิได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านท่องเที่ยวโดยตรง ทางมูลนิธิฯ สรุปปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของโครงการนี้ คือ

- ก. การนำเอาหลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาเป็นฐานในการพัฒนา และเน้นการชูจุดแข็งในด้านของสภาพสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
- ข. การให้ความรู้กับชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่นการท่องเที่ยวโดยชุมชน, แนวทางการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม, การบริการการท่องเที่ยว, การฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น, ภาษา, คอมพิวเตอร์ และอื่น ๆ
- ค. การช่วยเหลือด้านการตลาด โฆษณาประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่บ้านทะเลนอก

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ จังหวัดระนอง ภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง โดยมีเนื้อหาหลัก ดังนี้

วิสัยทัศน์: “เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ยั่งยืนในภูมิภาค”

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง
2. เพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวมีทิศทางและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและตอบสนองความต้องการแก่นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อเพิ่มศักยภาพและสนับสนุนกิจกรรมบริการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพที่ชัดเจน
4. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้สามารถแข่งขันได้ในประเทศและต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
5. เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการและศักยภาพบุคลากรการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้สามารถแข่งขันได้
6. เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์: เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ยุทธศาสตร์:

1. การเพิ่มขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยว
แนวทางการพัฒนา
 - พัฒนาศักยภาพพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
 - พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาคบริการการท่องเที่ยว
 - พัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์
 - พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด
2. การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว
แนวทางการพัฒนา
 - พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
 - การศึกษาวิจัยด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด
3. การพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ
แนวทางการพัฒนา
 - พัฒนาระบบบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
 - บริหารจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

▪ พัฒนารฐานข้อมูลด้านท่องเที่ยวของจังหวัด

รายงานผลการศึกษาเบื้องต้น เรื่องศักยภาพด้านท่องเที่ยวของตำบลกำพวน

รายงานนี้เป็นการศึกษาเบื้องต้นในการประเมินศักยภาพด้านท่องเที่ยวของตำบลกำพวน ที่จัดทำขึ้นเมื่อปี 2548 โดยศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย ซึ่งเป็นศูนย์ที่ก่อตั้งขึ้นจากความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยฮาวาย และเป็นรายงานที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทางโครงการ AIT-USAID ผลสรุปจากผลการศึกษาเบื้องต้นนี้คือ ศักยภาพของกำพวนในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเดี่ยว ๆ นั้นค่อนข้างจะน้อยเนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวของกำพวนที่เป็นที่รู้จักในปัจจุบันไม่ได้เหนือกว่าหรือมีความแตกต่างหรือพิเศษกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่นใกล้เคียง ประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่รองรับการท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ เช่นที่พัก ร้านอาหาร ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ระบบการคมนาคมระหว่างแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นหากต้องการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อนำมาซึ่งรายได้เสริมให้กับชุมชนกำพวนแล้ว จำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างไปจากแหล่งท่องเที่ยวอื่นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และมีการเชื่อมโยงร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงเช่น อุทยานแห่งชาติแหลมสน การศึกษานี้ได้เสนอข้อเสนอแนะ 2 ข้อหลัก ๆ คือ

- ก. การศึกษาตลาดสำหรับการท่องเที่ยวในกำพวน
- ข. การวางแผนทางและพัฒนาแผนการท่องเที่ยวของกำพวน

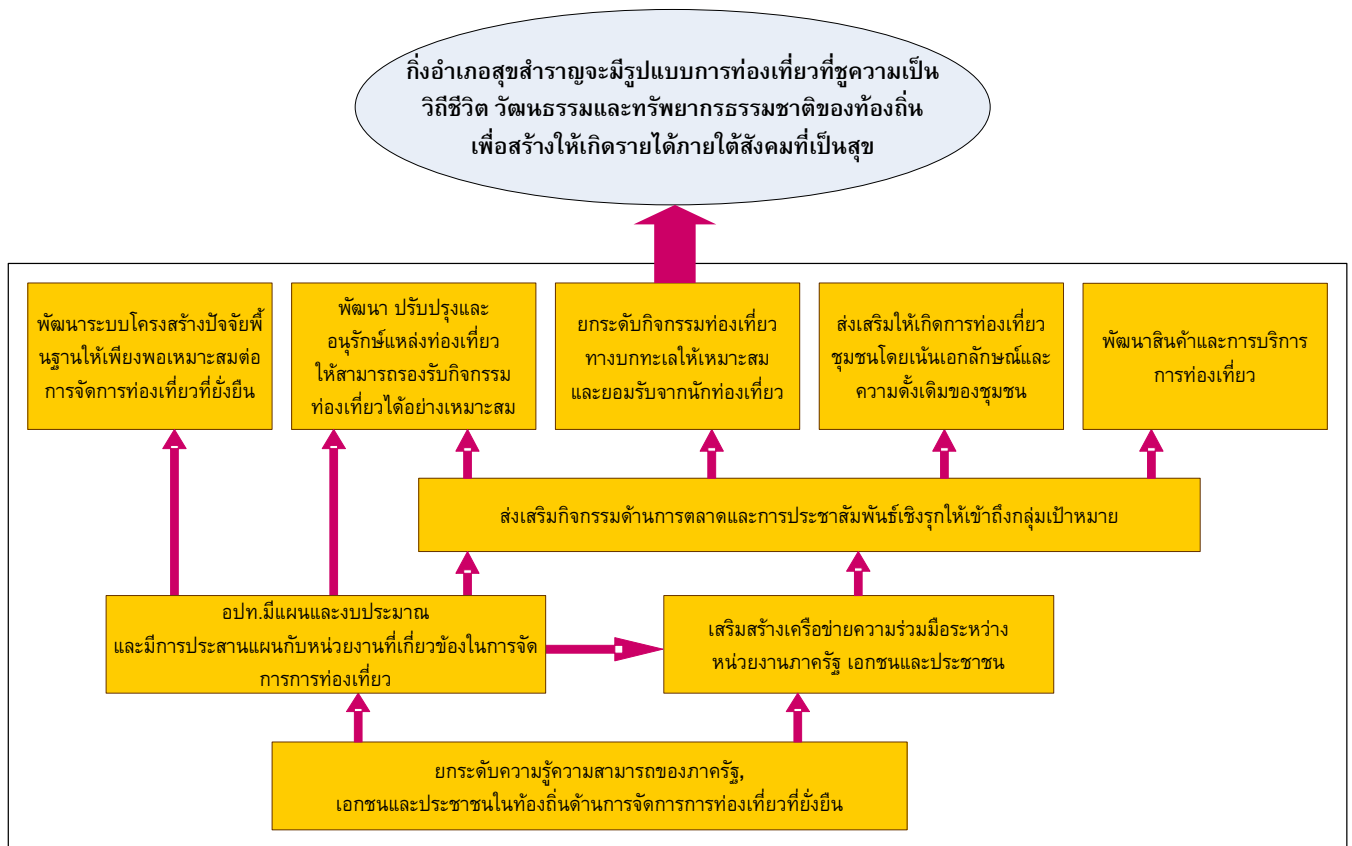
เอกสารประกอบปรากฏตามภาคผนวกที่ 4

4. การกำหนดทิศทาง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของสุขสำราญ

ในขั้นตอนนี้ได้แบ่งผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็น 2 กลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดในการกำหนดทิศทางแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของสุขสำราญ โดยได้นำผลการทำวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 มาประกอบการพิจารณา

ผลจากการระดมความคิดทำให้ได้ทิศทางการท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนา ทำให้เกิดเป็นผังยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกิ่งอำเภอสุขสำราญ ดังแสดงในแผนภาพ

ผังยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกิ่งอำเภอสุขสำราญ

ขั้นตอนต่อไปเป็นการนำเอาทิศทางและแนวทางการพัฒนามาร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวมซึ่งประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์การพัฒนาในภาพรวม, ตัวชี้วัดความสำเร็จ, ค่าเป้าหมาย (ฐานเดิม), ค่าเป้าหมายที่ต้องการ (ในอีก 3 ปีข้างหน้า) และกลยุทธ์ที่ใช้

การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของสุขสำราญโดยรวมนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 หมวดหลัก คือ ดัชนีด้านสิ่งแวดล้อม ดัชนีด้านเศรษฐกิจ ดัชนีด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งดัชนีที่ได้จากการประชุมนี้เป็นเพียงการยกตัวอย่างขึ้นมาเท่านั้น ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของสุขสำราญมากขึ้นในภายหลัง

ข้อสังเกตที่พบระหว่างการทำวิเคราะห์ คือ

- ในการกระตุ้นให้เกิดการแสดงความคิดเห็นนั้น การใช้วิธีแบ่งกลุ่มย่อยจะทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากกว่าการระดมความคิดเห็นในกลุ่มใหญ่ และผลวิเคราะห์ที่ประมวลได้ก็มีความหลากหลาย ครอบคลุมมากกว่า
- การกำหนดตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายนั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้อง และต้องมีตัวแทนจากหลาย ๆ ฝ่ายมาร่วมกันวิเคราะห์เพื่อให้ดัชนีและค่าเป้าหมายที่กำหนดนั้นมีความถูกต้องและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติมากที่สุด แต่ในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้มิได้มี

ตัวแทนจากทุกภาคส่วน ทำให้ร่างที่ได้จากการฝึกปฏิบัติในขั้นตอนนี้ยังมีได้เป็นร่างที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและชัดเจนมากเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวสุขสำราญจะต้องร่วมกันปรับแผนนี้ให้มีความชัดเจน โดยคำนึงถึงความเป็นจริงในเรื่องข้อจำกัดของทรัพยากร (ด้านงบประมาณ คน และความรู้ทางเทคนิค) ของสุขสำราญในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ตัวอย่างร่างแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวมที่ได้จากการระดมความคิด ปรากฏตามภาคผนวกที่ 5

5. องค์ความรู้เรื่องแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ในขั้นตอนนี้เป็นการเสริมความรู้เรื่องความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รูปแบบของการท่องเที่ยว หลักการและแนวคิดเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้กับผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อสามารถนำหลักการไปใช้ประกอบการวางแผนการท่องเที่ยวโดยหลักใหญ่คือ สุขสำราญจะมีวิธีดำเนินการอย่างไรจึงจะสามารถสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างเสริมรายได้ เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมดั้งเดิมและความเป็นเอกลักษณ์ไว้ได้ ทางที่มหาวิทยาลัยได้มอบหนังสือ “การวางแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” ให้ผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อสามารถศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดได้ภายหลัง

เอกสารประกอบปรากฏตามภาคผนวกที่ 6

6. การยกร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสุขสำราญ

ขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวมที่ทางกลุ่มได้ยกร่างขึ้นในขั้นตอนที่ 4 มาพัฒนาต่อในรายละเอียด โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ, ค่าเป้าหมายเดิม, ค่าเป้าหมายที่ต้องการ และโครงการหรือกิจกรรมสำหรับกลยุทธ์แต่ละตัว

เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องเวลา ทำให้ไม่สามารถพัฒนาแผนได้ครบทุกหมวด คือขาดหมวดค่าเป้าหมายฐานเดิม และค่าเป้าหมายต่อปี และในส่วนของโครงการ/กิจกรรมนั้นก็ยังขาดความชัดเจนอยู่ เช่นโครงการการปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว ยังขาดความชัดเจนในเรื่องสถานที่อยู่ อย่างไรก็ตาม ทางที่มหาวิทยาลัยได้คาดหวังว่าแผนนี้จะต้องเสร็จสมบูรณ์ในระยะเวลา 3 วันนี้ แต่มุ่งหวังให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมได้ทราบถึงกระบวนการ

ขั้นตอนการพัฒนาแผน และสิ่งที่จะต้องทำต่อไปภายหลังจากที่ได้ยกร่างแผนฉบับแรกนี้ขึ้นมาแล้ว
เท่านั้น

ข้อสังเกตที่พบระหว่างการทำวิเคราะห์ คือ

- ในการคิดโครงการและกิจกรรมนั้นค่อนข้างจะง่าย ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเสนอความคิดได้
อย่างรวดเร็ว แต่การคิดตัวชี้วัดความสำเร็จจะมีความยากกว่า และสิ่งหนึ่งที่ได้มีการหารือกัน
ในที่ประชุม คือเมื่อกำหนดตัวชี้วัดแล้ว จะมีวิธีการเก็บข้อมูลอย่างไร ใครจะเป็นคนทำ ซึ่ง
เหล่านี้จำเป็นต้องมีการหารือกันต่อไปเมื่อมีการปรับปรุงแผนฉบับสมบูรณ์
- การขาดฐานข้อมูลเดิม หรือการที่ไม่เคยมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ มาก่อน ทำให้ไม่
สามารถกำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเริ่มเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น
และสร้างฐานข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

ร่างแผนยุทธศาสตร์ที่ได้จากการวิเคราะห์กลุ่มปรากฏตามภาคผนวกที่ 7

การจัดตั้งเครือข่ายด้านท่องเที่ยวของสุขสำราญ

ในตอนท้ายของการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมได้สรุปว่าควรจะมีการตั้งเครือข่ายทางการท่องเที่ยว เพื่อ
รับผิดชอบในการนำร่างแผนที่ได้จากการประชุมครั้งนี้ไปพัฒนาต่อไปให้สมบูรณ์และนำไปปฏิบัติ ดังนั้น
จึงจัดตั้งกลุ่มโดยเริ่มจากกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมก่อน ดังนี้

กิ่งอำเภอสุขสำราญ	เป็นหัวหน้าคณะทำงาน
อบต. กำพวน	คณะทำงาน
อบต. นาคา	คณะทำงาน
อท.แหลมสน	คณะทำงาน
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา	คณะทำงาน
โครงการเอไอที ยูเสด	ที่ปรึกษา
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย	ที่ปรึกษา
อบจ. ระนอง	ที่ปรึกษา

หลักจากเสร็จสิ้นการประชุมนี้ คณะทำงานจะเริ่มขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ให้มาก
ขึ้น เช่นกลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ

บทวิเคราะห์และผลสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การประชุมครั้งนี้จัดว่าเป็นครั้งแรกที่มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือกันเรื่องทิศทางการท่องเที่ยวของสุขสำราญ เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการคิดและขั้นตอนการทำแผน ซึ่งถึงแม้ว่าตลอดระยะเวลาการประชุมจะมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมเพียงแค่ 10 คน แต่ก็ก็เป็นบุคคลที่มีความตั้งใจจริงและพร้อมที่จะเริ่มต้นการพัฒนาการท่องเที่ยวของสุขสำราญในแบบค่อยเป็นค่อยไปโดยยึดถือความพอเพียงเป็นหลัก และจากการที่มีตัวแทนจากอบต.นาคาและกำพวนมาร่วมประชุมอยู่ด้วยตลอดนั้น แสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนจากองค์กรปกครองท้องถิ่นและความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของสุขสำราญในอนาคต นอกจากนี้ยังมีตัวแทนจากอุทยานแห่งชาติแหลมสนซึ่งพร้อมที่จะทำงานร่วมกับชุมชนในการช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวของสุขสำราญอีกด้วย

อย่างไรก็ดี เนื่องจากผู้เข้าร่วมประชุมนั้นมิได้มาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่นขาดตัวแทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ภูมิภาค ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด ประชาสัมพันธ์ การเก็บข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวของจังหวัด และผู้ประกอบการท้องถิ่น เช่น มังกะโล ร้านอาหารท้องถิ่น หรือหมู่บ้านที่ทำประมงและมีรายได้เสริมจากการให้บริการเรือสำหรับผู้ที่สนใจมาตกปลาที่สุขสำราญ ทำให้ยังไม่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน จุดแข็ง จุดอ่อนได้รอบด้านเท่าที่ควร และกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ได้จากการประชุมครั้งนี้อาจยังไม่มีความชัดเจนมากนัก หรือสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำร่างนี้ไปพัฒนาต่อให้มีความสมบูรณ์ มีความเป็นไปได้ สามารถเกิดขึ้นได้จริง

ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการจัดการประชุมลักษณะนี้ คือการสร้างบรรยากาศการประชุมที่สนุกสนาน เป็นกันเอง ไม่มีความกดดันว่าต้องทำแผนให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ภายในเวลา 3 วัน ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้สึกผ่อนคลายและไม่มีความกดดันหรือความเครียด และเป็นการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของของแผนที่ได้ช่วยกันยกร่างขึ้นอีกด้วย

โดยสรุป การที่ทางโครงการเอไอที-ยูเสดได้เริ่มต้นจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการนี้ขึ้นมาเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันระดมความคิด แสดงความคิดเห็นในเรื่องของทิศทาง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของสุขสำราญนั้น ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีและควรที่จะได้มีการสนับสนุนชุมชนและองค์กรปกครองท้องถิ่นให้สามารถขับเคลื่อนเดินทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวสุขสำราญที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกัน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมให้ดำรงคงอยู่ ความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

--

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับชุมชนกึ่งอำเภอสุขสำราญ

- มีการจัดตั้งคณะทำงาน หรือกรรมการการท่องเที่ยวของสุขสำราญอย่างเป็นทางการ โดยมีส่วนประกอบของภาคประชาชน ภาครัฐและเอกชนมาร่วมมือกัน
- คณะทำงานนำเสนอทิศทางการท่องเที่ยวและร่างกรอบยุทธศาสตร์ที่ได้จากการประชุมครั้งนี้ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในท้องถิ่น โดยเชิญกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม เพื่อตรวจสอบทิศทาง กลยุทธ์ โครงการ กิจกรรมว่าตรงกับความต้องการของส่วนรวมหรือไม่ และเพื่อกำหนดแผนให้ชัดเจนว่าจะทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
- จัดเวทีเสนอแผนต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนงานของพื้นที่ เช่น กิ่งอำเภอ อบจ. อบต. ศูนย์ท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด ชุมชน และอื่น ๆ เพื่อพิจารณาและอนุมัติแผนร่วมกัน เพื่อจะได้นำไปสู่การปฏิบัติว่า จะมีการปฏิบัติอย่างไร บทบาทใครเป็นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบส่วนไหน

2. สำหรับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

- การให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค
 - การพัฒนาบุคลากร

การที่ชุมชนสุขสำราญจะเดินหน้าพัฒนาแผนการท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการและมีการดำเนินการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะและความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ตั้งแต่ความรู้พื้นฐานไปจนถึงความรู้เชิงลึกด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นจึงควรมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรท้องถิ่นสำหรับสุขสำราญในเรื่องต่าง ๆ เช่น

 - การเตรียมความพร้อมของชุมชนในมิติต่าง ๆ รวมทั้งการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และทุนทางสังคม
 - การจัดการแหล่งท่องเที่ยว
 - การจัดการนักท่องเที่ยว
 - การบริการการท่องเที่ยว
 - การพัฒนาสื่อความหมาย
 - การตลาด ประชาสัมพันธ์
 - การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านท่องเที่ยว
 - การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยว เป็นต้น

ในส่วนองวิธีการนั้น สามารถนำวิธีการเรียนการสอนหลาย ๆ รูปแบบมาใช้ อาจใช้วิธีการฝึกอบรม, วิธีการพูดคุย แลกเปลี่ยนหรือประชุมอย่างไม่เป็นทางการ, การไปศึกษาดูงานในพื้นที่อื่นเพื่อศึกษาบทเรียน วิธีการจัดการหรือปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ, การใช้สื่อต่าง ๆ มาช่วยในการวางแผน เช่นการใช้แผนที่เพื่อช่วยในการวางแผนสิ่งอำนวยความสะดวก

--

หรือการใช้ภาพตัดต่อที่นำเสนอการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ว่าจะมีผลกระทบอย่างไรต่อสถานที่
ท่องเที่ยว เหล่านี้เป็นต้น

○ การวิจัย

ข้อมูลด้านการตลาดเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ช่วยให้กิ่งอำเภอสุขสำราญมีการกำหนดทิศทาง
และวางแผนการท่องเที่ยวได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและมีความเป็นไปได้ที่จะ
พัฒนาในอนาคต แต่จากการประชุมครั้งนี้ พบว่ายังขาดข้อมูลด้านนี้อยู่ ดังนั้นจึงควรมีการ
รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ตลาดเพื่อที่จะศึกษาถึงลักษณะของนักท่องเที่ยวที่มีในปัจจุบัน,
ทิศทางความต้องการของตลาด, รูปแบบของสินค้าและบริการด้านท่องเที่ยวที่มีความ
เป็นไปได้ เหมาะกับกลุ่มตลาดเป้าหมาย และศึกษาถึงความต้องการของตลาด
กลุ่มเป้าหมายในระยะยาวว่าจะคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ อย่างไร

○ การเป็นที่ปรึกษา

การเป็นที่ปรึกษาที่เลี้ยงสนับสนุนในทุกขั้นตอนต่อจากนี้ที่สุขสำราญจะดำเนินการ เพื่อให้มีการ
ดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง การให้คำแนะนำ การเป็นที่ปรึกษา และการช่วยเตรียม
ความพร้อมและการเป็นที่เลี้ยงในการจัดเวทีต่าง ๆ เพื่อให้ได้แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว
ของสุขสำราญที่สมบูรณ์

■ การสนับสนุนงานวิชาการด้านเทคนิค เช่น

- การสนับสนุนให้มีโครงการศึกษาการตลาดและความเป็นไปได้ในการพัฒนาสินค้าหรือ
กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยว
ปัจจุบันหรือไม่
- การสนับสนุนการจัดอบรมหรือการศึกษาดูงาน เพื่อให้ความรู้แก่อบต.และชุมชน
เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ
- การประเมินผลว่าชุมชนมีการดำเนินการด้านท่องเที่ยวเป็นอย่างไร ทั้งเชิงบวกและลบ
ในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม

■ การช่วยเหลือด้านงบประมาณดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

การที่ชุมชนสุขสำราญจะสามารถดำเนินการต่อไปได้นั้น จำเป็นต้องมีงบประมาณในการดำเนินการ
ซึ่งทางองค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นคาดว่าจะสามารถตั้งงบประมาณในการดำเนินการได้บางส่วน และ
อาจมีความจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากองค์กรภายนอกบ้าง ดังนั้นจึงขอเสนอให้โครงการเอ
ไอที-ยูเสด พิจารณางบประมาณสนับสนุนในเรื่องการจัดการประชุมพัฒนาแผน หรือการวิจัย หรือ
โครงการนำร่อง โดยการสนับสนุนนี้ อาจกำหนดเป็นเงื่อนไขว่า โครงการจะสมทบเงินจำนวนหนึ่ง
โดยที่องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการอื่น ๆ และชุมชนจะต้องมีส่วนสมทบด้วยในอัตราที่
เหมาะสม หรือเติมกำลังความสามารถของพื้นที่

--